

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Formování orgánů místní samosprávy v obci Hřebeč

Tomáš Cholopov

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cholopov Tomáš

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Formování orgánů místní samosprávy v obci Hřebeč

Anglický název

The Process of Setting Up the Local Government in the Municipality of Hřebeč

Cíle práce

Cíl práce spočívá ve zjištění faktorů ovlivňujících způsob formování orgánů místní samosprávy v obci Hřebeč (okres Kladno). Dílčími cíli práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele obce a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy na základě komparace výsledků komunálních voleb od roku 1994 do roku 2010.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž zohledňuje odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých kategorií. Práce bude mít charakter případové studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky - studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Harmonogram zpracování

Studium literatury – do 06/2012 a dále dle potřeby v průběhu zpracování práce

Vyhledání podkladových materiálů – do 07/2012 a dále dle potřeby

Realizace rozhovorů – 06/2012 až 03/2013

Zpracování práce a teze – do 10/2013

Odevzdání práce a teze – do 11/2013

working copy working copy working copy working copy working copy working copy working copy working copy working copy working copy working copy working copy

Rozsah textové části
30 - 40 str.

Klíčová slova
Hřebeč, místní samospráva, komunální volby, volební strana, lokální stranický systém.

Doporučené zdroje informací

Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.

Čmejrek, J. Lokální a regionální politické stranictví v ČR. In: II. Kongres českých politologů. Praha, 5. – 6. září 2003. Eds.: Dvořáková, V.; Heroutová, A. Praha: Česká společnost pro politické vědy, 2003, ISBN 80-902176-3-X.

Čmejrek, J. Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Nakladatelství Alfa, 2008, ISBN 978-80-87191-00-4.

Čmejrek, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing, 2009, ISBN 978-80-87168-10-3.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.

Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Luhanová, M. Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia. Praha: Provozně ekonomická fakulta České zemědělské univerzity v Praze, 2004, ISBN: 80-213-1157-6.

Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80 – 101.

Vedoucí práce
Bubeníček Václav, Ing., Ph.D.

Termín odevzdání
březen 2014

Elektronicky schváleno dne 22.11.2013 Elektronicky schváleno dne 17.3.2014

prof. Ing. PhDr. Věra Majerová, CSc. Vedoucí katedry **Ing. Martin Pelikán, Ph.D.** Děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Formování orgánů místní samosprávy v obci Hřebeč" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 17.3.2014

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Václavu Bubeníčkoví, Ph.D. za jeho pomoc a trpělivost, kterou mi věnoval v průběhu zpracování bakalářské práce.

Formování orgánů místní samosprávy v obci Hřebeč

Souhrn:

Praktická část této bakalářské práce popisuje v obecné míře důvody kandidatury volebních stran a samotných jejich kandidátů. Volební výsledky za období 1994, 2002, 2006 a 2010, způsob rozdělování funkce starosty, místostarosty, předsedy kontrolního a finančního výboru v zastupitelstvu za jednotlivá období, výše zmíněné. Rozšířené o historii volebních výsledků od roku 1919. Úroveň spolupráce mezi volebními stranami za volební období. Dále jsou v této práci uvedeny základní informace o obci, doplněné o demografické údaje, vyjádřené v grafech, socioekonomické ukazatele a na závěr srovnání volební účasti za zkoumané období.

Teoretická část obsahuje základní informace o obcích, jakožto jejich definici, rozdělení, přenesenou a samostatnou působnost, jednotlivé orgány obcí, orgány zastupitelstva obce a orgány rady obce. Informace o volebním procesu a o volbách do zastupitelstva obcí. Lokální stranictví a fenomén politické nezávislosti a tabulku znázorňující strukturu obcí podle jejich velikosti v České republice.

Klíčová slova: Hřebeč, místní samospráva, komunální volby, volební strana, lokální stranický systém

The Process of Setting Up the Local Government in the Municipality of Hřebeč

Summary:

The practical part of this thesis describes in general degree the candidacy reasons of political parties and their candidates themselves. Election results since 1994, the method of distribution of the mayor, deputy mayor, chairman of the audit and finance committee in the council for each period mentioned above. Extended of history of election results since 1919. The level of cooperation between the parties in electoral terms. Furthermore, this work provides basic information about the village, accompanied by demographic data, expressed in graphs, socio-economic indicators and concludes with a comparison of voter turnout for the period studied.

The theoretical part contains basic information about municipalities, as their definition, distribution and delegation of powers and an independent, individual municipal authority, the municipal authorities and the authorities of the municipal council. Information on the electoral process and the elections to the municipal council. Local partisanship and political independence phenomenon and a table showing the structure of municipalities according to their size in the Czech Republic.

Keywords: Hřebeč, local government, municipal elections, political party, local partial system

Obsah

Úvod.....	8
Cíl práce a metodika	9
I. Teoretická východiska.....	10
1. Obec a orgány obce	10
1.1. Obec.....	10
1.2. Orgány obce	11
1.3. Orgány zastupitelstva obce a rady obce	18
1.4. Dozor	19
1.5. Samostatná působnost obce.....	21
1.6. Přenesená působnost obce	22
2. Volební proces a volby do zastupitelstev	22
2.1. Volební proces.....	22
2.2. Volby do zastupitelstev obcí	24
2.3. Volební strany	26
3. Lokální stranictví a fenomén nezávislosti.....	27
II. Demografická a socioekonomická charakteristika obce Hřebeč	29
III. Analýza výsledků komunálních voleb a lokálního stranického systému.....	32
1. Hřebeč a politické strany.....	32
2. Analýza výsledků komunálních voleb 1994 – 2010	35
3. Volební účast a občanská participace	38
Závěr	40
Přílohy.....	42
Seznam použitých zdrojů	49
Seznam grafů.....	50

Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá formování orgánů místní samosprávy v obci Hřebeč. Navzdory, že se malým obcím nedostává takové pozornosti jako politice na národní nebo nadnárodní úrovni, stojí za to být zkoumány. Jednak jde o podstatný rozdíl v kandidatuře při volbách do Parlamentu České republiky, do zastupitelstev krajů a dokonce do jednotlivých zastupitelstev obcí. V menších obcích nehraje takovou roli politická příslušnost oproti větším obcím, krajům nebo Parlamentu. Díky rozsahu působností a počtu obyvatel územně samosprávních celků lze odvodit politická „síla“ na kandidátních listinách, potažmo v zastupitelstvech. Z toho je tedy patrné, že i výsledky voleb se budou v jednotlivých obcích lišit, opět dle počtu obyvatel a jejich působností. U některých větších měst se může nalézt shoda ve výsledcích oproti výsledkům na politické národní úrovni. Naproti tomu u menších obcí tomu tak zpravidla nebývá, jelikož na této úrovni se mohou tvořit koalice, které by na národní úrovni byly nemyslitelné. Důvod je většinou prostý, obyvatelé obce přistupují zcela jinak k politice ve své obci, ve které zpravidla politika téměř není, ale jedná se spíše o jakýsi udržovací mechanismus obce v chodu a zcela jinak k politice České republiky (Čmejrek, a další, 2010, str. 79).

Práce je rozdělena do třech hlavních částí. První část jsou teoretická východiska, pokrývající obecné informace o nižších územně samosprávních celcích. Informace zaměřené na orgány obcí, jejich působnost, veřejnou volbu a na konec prvního pilíře, informace o lokálním stranictví. Druhá část představuje zkoumanou obec a charakterizuje socioekonomické a demografické prvky obce. Jedná se o vývoj počtu obyvatel, údaje o migraci obyvatel, ukazatel mortality a natality, míru nezaměstnanosti a průměrnou mzdu. Třetí a poslední část představuje analýzu výsledků komunálních voleb a lokálního stranického systému v obci Hřebeč. Obsahuje analýzu volebních období od roku 1994 až do roku 2010. Několik poznámek o historii obce zaměřenou na výsledky komunálních voleb od roku 1919.

Cíl práce a metodika

Hlavní cíl práce spočívá v určení faktorů, které jsou zásadní při tvorbě orgánů místní samosprávy v obci Hřebeč (okres Kladno). Jako sekundární cíle v rámci své bakalářské práce jsem vybral charakteristiku základních socioekonomických ukazatelů obce a zároveň jsem se snažil určit, zda mají nějaký vliv na fungování orgánů místní samosprávy v obci. Úkolem bylo identifikovat účastníky zúčastňující se volebního „klání“ (lokální politické subjekty, zájmové skupiny, podnikatelské subjekty apod.), definovat způsob rozhodování místní samosprávy s přihlédnutím na jednotlivé volební výsledky komunálních voleb od roku 1994 až do roku 2010.

Pro splnění zadaných cílů bude nutná analýza výsledků voleb za období 1994 až 2010 a dotazování členů zastupitelstva. Získání informací o obci prostřednictvím dat zveřejněných Českým statistickým úřadem a dat zveřejněných na oficiálních stránkách obce.

I. Teoretická východiska

1. Obec a orgány obce

1.1. Obec

Obce jsou upravovány zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů. Obec patří do nižších územně samosprávních celků, které se člení na obec, městyse, města, statutární města a hlavní město Praha. Dle zákona jsou obce veřejnoprávní korporací, vlastníci svůj majetek, v právních vztazích vystupují svým jménem a mají odpovědnost za své úkony a pečující o všestranný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech. Obec je vymezena hranicí území obce. Často je mezi populací zaměňována obec ve významu vyjádření opaku města. Avšak i město je obcí, stejně tak hlavní město Praha je obec (Čmejrek, 2008, str. 28).

Obec, která má alespoň 3 000 obyvatel se stává městem pokud, tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Ačkoliv má Ministerstvo vnitra, které pro vládu kontroluje počet obyvatel obce, šest dalších kritérií nezbytných pro udělení označení města stanovených usnesením vlády ze dne 2. Května 2001 č. 148, rozhodování je v rukou předsedy Poslanecké sněmovny, který se řídí počtem obyvatel. Obec je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Pokud byla obec městem nebo městysem před dnem 17. května 1954, je městem nebo městysem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, kdy se obec stává městem nebo městysem. Pro „povýšení“ města na statutární město v legislativě nejsou opět žádná kritéria. Na rozdíl od ostatních obcí, ve kterém o určování měst a městysů měl rozhodovací slovo předseda Poslanecké sněmovny, tak u statutárních měst rozhoduje Parlament České republiky. Výhodou institutu statutárního města je možnost vytvoření nižších samosprávních celků – městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. Počet statutárních měst v české republice je v současnosti dvacet pět – Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav a Prostějov (Balík, 2009, str. 21).

V následující tabulce jsou uvedena data (k 1.1.2013) ohledně počtu obcí rozdělených dle počtu obyvatel v obci žijících. Rozšířené o kalkulace: kolik procent zastupují jednotlivá rozdělení obcí oproti celkovému počtu obcí ČR (obce v %); součet zastoupení jednotlivých obcí (obce v %) od nejčtenějšího po nejméně čteného zastoupení obcí (poměrné zastoupení); součet počtu obyvatel žijící v jednotlivě rozdělených obcích (počet obyv. v obci celkem); procentuální zastoupení počtu obyvatel v obci celkem oproti celkovému počtu obyvatel České republiky (obyv. v %) a nakonec poměrné zastoupení u počtu obyvatel, které vyjadřuje součet procentuálního zastoupení počtu obyvatel (obyv. v %) jednotlivých obcí od nejčtenějšího po nejméně čteného počtu obcí.

Tabulka č. 1: Orientační tabulka obcí dle počtu obyvatel

Orientační tabulka obcí dle počtu obyvatel ke dni 1.1.2013						
počet obyv. v obci	počet obcí	obce v %	poměrné zastoupení	počet obyv. v obci celkem	obyv. v %	poměrné zastoupení
Do 199	1461	23,36%	23,36%	181 529	1,73%	1,73%
200 - 499	2012	32,18%	55,54%	657 282	6,25%	7,98%
500 - 999	1356	21,69%	77,23%	953 571	9,07%	17,04%
1,000 - 1,999	742	11,87%	89,09%	1 031 212	9,81%	26,85%
2,000 - 4,999	411	6,57%	95,67%	1 246 895	11,86%	38,71%
5,000 - 9,999	140	2,24%	97,91%	961 260	9,14%	47,85%
10,000 - 19,999	68	1,09%	98,99%	951 428	9,05%	56,90%
20,000 - 49,999	42	0,67%	99,66%	1 207 873	11,49%	68,38%
50,000 - 99,999	16	0,26%	99,92%	1 132 962	10,77%	79,15%
Přes 100,000	5	0,08%	100,00%	2 192 113	20,85%	100,00%
	6253	100,00%		10 516 125	100,00%	

Zdroj: ČSÚ (vlastní zpracování)

1.2. Orgány obce

Obec je samostatně spravována. Mezi orgány obce patří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce, komise rady, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti a obecní policie. Město je samostatně spravováno. Mezi orgány města patří zastupitelstvo města, rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města, komise rady města, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti a městské

policie. Městys je samostatně spravován, mezi orgány městyse patří zastupitelstvo městyse, rada městyse, starosta, úřad městyse a zvláštní orgány městyse, komise rady městyse, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti a obecní policie. Statutární město je samostatně spravováno, mezi orgány statutárního města patří zastupitelstvo města, rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města, komise rady města, pokud jí byl svěřen výkon přenesené působnosti a městská policie. Územně členěná statutární města upravují své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, vydávaným ve formě obecně závazné vyhlášky. Městské obvody a městské části nemohou vydávat obecně závazné vyhlášky nebo nařízení. Městský obvod územně členěného statutárního města je spravován zastupitelstvem městského obvodu, mezi další orgány městského obvodu patří rada městského obvodu, starosta, úřad městského obvodu a zvláštní orgány městského obvodu. Městská část územně členěného statutárního města je spravována zastupitelstvem městské části, mezi další orgány městské části patří rada městské části starosta, úřad městské části a zvláštní orgány městské části (Čmejrek, a další, 2004, str. 39).

Hlavní město Praha je upravováno dle zákona č. 131/2000 Sb., o hl. městě Praze.

1.2.1. Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je složeno z členů zastupitelstva obce. Stanovení počtu zastupitelů na každé volební období stanovuje zastupitelstvo obce a přihlíží, tak na velikost územního obvodu a počet obyvatel k 1. lednu roku voleb.

Tabulka č. 2: Stanovení počtu zastupitelů dle počtu obyvatel obce

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
Do 500 obyvatel	5 až 15 členů
Nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
Nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
Nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
Nad 50 000 do 150 000 obyvatel	21 až 45 členů
Nad 150 000	31 až 55 členů

Zdroj: zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (vlastní zpracování)

Mandát člena zastupitelstva obce vzniká v momentu zvolení, tj. při ukončení hlasování. Funkce člena zastupitelstva obce je funkcí veřejnou. Člen zastupitelstva obce nesmí být pro výkon své funkce zkrácen na právech vyplývajících z jeho pracovního nebo jiného obdobného poměru. Člen zastupitelstva obce má při výkonu své funkce právo předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání, vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila, požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce. Má též povinnost zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce, popřípadě zasedání jiných orgánů obce, je-li jejich členem, plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží, hájit zájmy občanů obce a jednat a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost jeho funkce (Čmejrek, a další, 2004, str. 43-45).

1.2.1.1. Právomoc zastupitelstva obce

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Podle § 84 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích má zastupitelstvo obce následující pravomoc: schvalovat program rozvoje obce, schvalovat rozpočet obce, zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce, zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny, rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakladací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách, delegovat zástupce obce na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast. Navrhovat zástupce obce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obce majetkovou účast, a navrhovat jejich odvolání. Vydávat obecně závazné vyhlášky obce, rozhodovat o vyhlášení místního referenda, navrhovat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí. Určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni. Zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce, volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizovat a zrušovat výbory, volit jejich předsedy a další členy odvolávat z funkce, stanovit výši

odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce, zřizovat a zrušovat obecní policii, rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce, rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství, udělovat a odnímat čestné občanství obce a ceny obce. Stanovit zásady pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce, rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce členů výborů. Rozhodovat o zřízení, sloučení, splnutí, rozdělení a zrušení veřejného neziskového ústavního zdravotnického zařízení, navrhnout zástupce do jeho dozorčí rady a rozhodovat o převodu vlastnického práva k majetku, s nímž hospodaří veřejné neziskové ústavní zdravotnické zařízení nebo o jeho pronájmu v případech, kdy to stanoví zvláštní právní předpis. Plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem.

Dále je zastupitelstvu obce vyhrazeno rozhodování o majetkoprávních úkonech upravených dle § 85 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích. Jedná se o nabytí a převod nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, převod bytů a nebytových prostorů z majetku obce, poskytování věcných a peněžitých darů v hodnotě nad 20 000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce, poskytování dotací nad 50 000 Kč v jednotlivých případech občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným fyzickým nebo právnickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, podpory rodin, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí, uzavření smlouvy o sdružení a poskytování majetkových hodnot podle smlouvy o sdružení, jehož je obec účastníkem, peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob, vzdání se práva a prominutí pohledávky vyšší než 20 000 Kč, zastavení movitých věcí nebo práv v hodnotě vyšší než 18 měsíců, postoupení pohledávky vyšší než 20 000 Kč, uzavření smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitelského závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o sdružení, zastavení nemovitých věcí a vydání komunálních dluhopisů.

„K platnému usnesení zastupitelstva obce, rozhodnutí nebo volbě je třeba souhlas nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce.“ (Čmejrek, a další, 2004, str. 46)
„Zastupitelstvo se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za tři měsíce. Zasedání zastupitelstva je obecně veřejné. O průběhu zasedání je veden zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé.“ (Čmejrek, a další, 2004 str. 47).

1.2.2. Starosta

Starosta zastupuje obec navenek, spolu s místostarostou jsou voleni zastupitelstvem obce a za svoji funkci jsou zastupitelstvu odpovědni. Zastupitelstvo vybírá ze svých řad členy na funkci starosty a místostarosty. Starosta spolu se souhlasem ředitele krajského úřadu jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu. Starosta má na starosti včasné objednání k přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok. Pokud není zřízena funkce tajemníka, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci, stanovuje jim plat, svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva a rady obce, podepisuje spolu s ověřiteli zápis ze schůze zastupitelstva a rady. Starostu zastupuje místostarosta, pokud starosta byl ze své funkce odvolán nebo se své funkce vzdal a nebyl současně zvolený nový starosta a současně není ve své funkci ani místostarosta, zastupitelstvo obce pověří některého ze svých členů, aby funkci starosty zastával (Čmejrek, a další, 2004, str. 51).

Mezi další pravomoc starosty patří: projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech, může požadovat po Policii ČR spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Starosta odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce, zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, pokud není zřízena funkce tajemníka obecního úřadu. Rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce. Pokud starosta uváží, že usnesení rady obce je nesprávné, výkon pozastaví. Nastalou skutečnost pak starosta předkládá k rozhodnutí nejbližšímu zasedání zastupitelstva obce (Čmejrek, a další, 2010, str. 46).

1.2.3. Rada obce

„Rada obce je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon. V obci, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta.“ (Slepička, 2013, str. 24).

Radu obce je tvořena starostou, místostarostou popřípadě místostarosty a další členy rady, kteří jsou voleni z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů rady obce je lichý a tvoří nejméně 5 a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. V případě, že má zastupitelstvo obce méně jak 15 členů, rada se nevolí (Slepička, 2013, str. 24).

Rada obce může být zrušena a její pravomoc předány na starostu nebo na zastupitelstvo obce, pokud poklesne počet členů rady obce v průběhu funkčního období

pod 5 členů a není na nejbližším zasedání zastupitelstva obce doplněn, alespoň na 5, a pokud poklesne počet členů zastupitelstva pod 11 a na uprázdněné mandáty nenastoupí náhradníci (Čmejrek, a další, 2004).

Schůze rady obce jsou neveřejné a dochází k nim dle potřeby, Rada obce má právo na přizvání k jednotlivým bodům svého jednání člena zastupitelstva obce nebo jiné osoby. Rada je schopna se usnášet a rozhodovat, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. O schůzích rady je pořizován zápis, které jsou podepisovány starostou a místostarostou (Čmejrek, 2008, str. 38).

1.2.3.1. Právomoc rady obce

Dle § 102 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje plnění přijatých usnesení zastupitelstvem obce. Rada, jak již bylo zmíněno, zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádí rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem obce, plní vůči právnickým osobám a organizačním složkám založených nebo zřízených zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele dle zvláštních předpisů, pokud tyto úkoly nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce. Rada má právo rozhodovat ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti, vydávat nařízení obce, projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce, stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu, na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem, zřizovat a zrušovat podle potřeby, komise rady a obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy, kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce, stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce, ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce nebo předává působnost příslušnému odboru obecního úřadu zcela nebo zčásti. Přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi. Rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce, nebo předává působnost příslušnému odboru obecního úřadu nebo příspěvkové organizaci obce zcela nebo z části. Stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností, schvalovat organizační řád obecního úřadu. Plnit úkoly stanovené zvláštním zákonem a

schvalovat účetní závěrku obcí zřízené příspěvkové organizace sestavenou k rozvahovému dni.

1.2.4. Tajemník obecního úřadu

V obcích s pověřeným obecním úřadem, tzv. II. obcích, a v obcích s rozšířenou působností, tzv. III. obcích, se zřizuje funkce tajemníka obecního úřadu, který je zaměstnancem obce a je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti starostovi. Pokud není tato funkce v obci zřízena, plní úkoly tajemníka starosta. Ostatní obce si mohou zřídit funkci tajemníka obecního úřadu (Slepička, 2013, str. 26).

Tajemník obecního úřadu zastřešuje výkon přenesené působnosti s výjimkou záležitostí, které jsou zákonem svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu obce, plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce, rada obce nebo starosta. Stanoví podle zvláštních platy všem zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu, plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči zaměstnancům obce zařazeným do obecního úřadu, vydává spisový řád, skartační řád a pracovní řád obecního úřadu a další vnitřní směrnice obecního úřadu, pokud nejsou vydávány radou obce (Čmejrek, a další, 2010, str. 47).

Na zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce vystupuje tajemník obecního úřadu s hlasem poradním a není mu umožněno vykonávat funkce v politických stranách a v politických hnutích (Čmejrek, 2008, str. 40).

1.2.5. Obecní úřad

„Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta popřípadě místostarostové, tajemník obecního úřadu, pokud je tato funkce zřízena a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta. Rada obce může zřizovat pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu odbory a oddělení, v nichž jsou začleněni zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V oblasti samostatné působnosti obecní úřad plní úkoly uložené zastupitelstvem obce nebo radou obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Vykonává přenesenou působnost v základním rozsahu svěřené obci s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce.“ (Čmejrek, a další, 2004, str. 51).

1.3. Orgány zastupitelstva obce a rady obce

1.3.1. Výbory

Zastupitelstvo obce zřizuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory, které svému zřizovateli předkládají svá stanoviska a návrhy. Ze zákona musí zastupitelstva obcí zřizovat finanční a kontrolní výbory. V případě, že v obci žije podle posledního sčítání lidu, alespoň 10 % osob hlásající k národnosti jiné než české, zastupitelstvo je povinno zřídit výbor pro národnostní menšiny. Předsedou jednotlivých výborů jsou vždy členové zastupitelstva s výjimkou osadního výboru. Počet jejich členů je vždy lichý a schází se podle potřeby. Usnesení výboru je platné pokud vyjádřil souhlas nadpoloviční většina všech svých členů výboru. Usnesení výboru je podepisováno předsedou výboru. Finanční a kontrolní výbory jsou nejméně tříčlenné, kterými nemůže být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani jiné osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce v obecním úřadu (Čmejrek, a další, 2004, str. 52).

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem, finančními prostředky obce a plní další úkoly stanovené zastupitelstvem obce. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce, rady obce, pokud je zřízena a kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti. Plní další kontrolní úkoly zadané zastupitelstvem obce. V částech obce může zřídit zastupitelstvo obce osadní nebo místní výbor. Osadní výbor je složen z minimálně tří členů. Počet členů osadního výboru určuje zastupitelstvo obce. Členy osadního výboru tvoří občané obce, kteří mají trvalé bydliště v části obce, pro kterou byl osadní výbor určen. Osadní výbor překládá zastupitelstvu obce, radě obce a výborům návrhy ohledně rozvoje části obce a rozpočtu obce. Vyjadřují se k návrhům a rozhodnutím předkládaným zastupitelstvu obce a radě obce, pokud se týkají části obce a vyjadřují se k připomínkám a podnětům předkládanými občany obce, kteří jsou hlášeni k trvalému pobytu v části obce, orgánům obce. Požádá-li předseda osadního výboru na zasedání zastupitelstva obce o slovo, musí mu být uděleno (Čmejrek, a další, 2004, str. 53).

1.3.2. Komise

„Rada obce může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise, jejichž stanoviska a náměty jsou předkládány radě obce. Komise je též výkonným orgánem v případě, že jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. V případě přenesené působnosti předsedou komise může být jen osoba, která prokáže zvláštní odbornou způsobilost

v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti. Na prokázání zvláštní odborné způsobilosti předsedy komise se obdobně vztahují ustanovení zvláštních právních předpisů upravujících toto prokázání pro úředníky územních samosprávných celků. Komise se usnáší většinou hlasů všech svých členů a ze své činnosti je odpovědná radě obce, pokud jde o věci ve výkonu přenesené působnosti na svěřeném úseku, odpovídá starostovi.“ (Čmejrek, a další, 2004, str. 53).

1.4. Dozor

1.4.1. Dozor nad výkonem samostatné působnosti obce

Podle § 123 zákon č. 128/2000 Sb., o obcích dozor nad výkonem samostatné působnosti obce vykonává Ministerstvo vnitra. Pokud Ministerstvo vnitra zjistí, že obecně závazná vyhláška obce odporuje zákonu, vyzve obec ke zjednání nápravy. Obec má 60 denní lhůtu k nápravě, od doručení výzvy, poté Ministerstvo vnitra rozhodne o pozastavení účinnosti této obecně závazné vyhlášky. Spolu s doručením rozhodnutí Ministerstva vnitra o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky, je určena nová lhůta pro opětovnou nápravu. Pokud obec účinní nápravu v novém termínu, Ministerstvo vnitra zruší pozastavení obecně závazné vyhlášky, neprodleně po obdržení sdělení obce o zjednání nápravy. Pokud obecně závazná vyhláška obce je v rozporu s lidskými právy a základními svobodami má Ministerstvo vnitra právo pozastavit její účinnost bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy. Účinnost obecně závazné vyhlášky obce je pozastavena dnem doručení rozhodnutí Ministerstva vnitra obci. V rozhodnutí je též stanovena lhůta pro zjednání nápravy, zjedná-li zastupitelstvo obce nápravu v daném termínu Ministerstvo vnitra své rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky obce zruší, jakmile obdrží sdělení od obce o zjednání nápravy (§126 128/2000Sb., o obcích).

V případě, že zastupitelstvo obce nezjedná nápravu v dané lhůtě a není-li proti rozhodnutí Ministerstva vnitra podán rozklad, podá Ministerstvo vnitra do 30 dnů od uplynutí lhůty pro podání rozkladu Ústavnímu soudu návrh na zrušení obecně závazné vyhlášky obce. Je-li proti rozhodnutí Ministerstva vnitra podán rozklad, podá Ministerstvo vnitra takový návrh Ústavnímu soudu do 30 dnů ode dne právní moci rozhodnutí o rozkladu, kterým byl rozklad zamítnut. Jestliže Ústavní soudu návrh odmítne, zamítne nebo řízení zastaví, rozhodnutí Ministerstva vnitra o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky obce pozbývá platnosti dnem, kdy rozhodnutí Ústavního soudu nabude právní moci. Zjedná-li zastupitelstvo obce nápravu před rozhodnutím Ústavního soudu o návrhu,

sdělí obec neprodleně tuto skutečnost Ústavnímu soudu a Ministerstvu vnitra. Ministerstvo vnitra své rozhodnutí o pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky obce zruší do 15 dnů od doručení sdělení obce o zjednání nápravy.

Obdobným způsobem probíhá dozor nad usnesením, rozhodnutím nebo jiným opatřením orgánu obce v samostatné působnosti, který je v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem. Lhůty pro nápravu jsou stejné, jako u obecně závazné vyhlášky obce s rozdílem při nesplnění nápravy Ministerstvo vnitra podává návrh o zrušení daného usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu obce příslušnému soudu (§126 128/2000Sb., o obcích).

1.4.2. Dozor nad výkonem přenesené působnosti obce

Dozor nad výkonem přenesené působnosti obce provádí v přenesené působnosti krajský úřad. Pokud krajský úřad zjistí, že nařízení obce odporuje zákonu nebo jinému právnímu předpisu, vyzve obec ke zjednání nápravy. Nejednala-li příslušný orgán obce nápravu do 60 dnů od doručení výzvy, rozhodne krajský úřad o pozastavení účinnosti tohoto nařízení obce. Účinnost nařízení obce je pozastavena dnem doručení rozhodnutí krajského úřadu obci. Krajský úřad v rozhodnutí současně stanoví obci přiměřenou lhůtu ke zjednání nápravy. Zjednala-li příslušný orgán obce nápravu ve stanovené lhůtě, krajský úřad své rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení obce zruší neprodleně poté, co obdrží sdělení obce o zjednání nápravy. V případě zřejmého rozporu nařízení obce s lidskými právy a základními svobodami může krajský úřad pozastavit jeho účinnost bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy. Účinnost nařízení obce je pozastavena dnem doručení rozhodnutí krajského úřadu obci. Krajský úřad v rozhodnutí současně stanoví obci přiměřenou lhůtu ke zjednání nápravy. Zjednala-li příslušný orgán obce nápravu ve stanovené lhůtě, krajský úřad své rozhodnutí o pozastavení účinnosti nařízení obce zruší neprodleně poté, co obdrží sdělení obce o zjednání nápravy (§126 128/2000Sb., o obcích).

Nejednala-li příslušný orgán obce nápravu ve stanovené lhůtě, podá ředitel krajského úřadu do 30 dnů ode dne uplynutí lhůty pro nápravu Ústavnímu soudu návrh na zrušení nařízení obce. Jestliže Ústavní soud tento návrh odmítne, zamítne nebo řízení zastaví, rozhodnutí krajského úřadu o pozastavení účinnosti nařízení obce pozbývá platnosti dnem, kdy rozhodnutí Ústavního soudu nabude právní moci. Zjednala-li příslušný orgán obce před rozhodnutím Ústavního soudu nápravu, sdělí obec neprodleně tuto skutečnost Ústavnímu soudu a krajskému úřadu. Krajský úřad rozhodnutí o pozastavení

účinnosti nařízení obce zruší do 15 dnů od doručení sdělení obce o zjednání nápravy (§126 128/2000Sb., o obcích).

Odporuje-li usnesení rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu obce v přenesené působnosti zákonu, jinému právnímu předpisu a v jejich mezích též usnesení vlády, směrnici ústředního správního úřadu nebo opatření krajského úřadu přijatému při kontrole výkonu přenesené působnosti, vyzve krajský úřad obec ke zjednání nápravy. Nejednala-li obec nápravu do 60 dnů od doručení výzvy, krajský úřad takové usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu obce zruší a o rozhodnutí o zrušení usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu obce v přenesené působnosti informuje obecní úřad. V případě zřejmého a závažného rozporu usnesení, rozhodnutí nebo jiného opatření orgánu obce v přenesené působnosti se zákonem může krajský úřad takové usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu obce zrušit bez předchozí výzvy ke zjednání nápravy (§126 128/2000Sb., o obcích).

1.5. Samostatná působnost obce

Do samostatné působnosti obce patří záležitosti v zájmu obce a občanů obce a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Jedná se o schvalování programu rozvoje obce, územního plánu, schvalování rozpočtu, stanovení počtu členů rady obce, zvolení člena obce do funkce starosty, místostarosty, zřizování a rušení výborů, volba jejich předsedů a členů, zřizovat a rušit obecní policii a mimo jiné starat se o rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Obec se vždy řídí příslušnými zákony při svém výkonu samostatné působnosti (Čmejrek, a další, 2004, str. 36). Dozor a kontrolu nad výkonem samostatné působnosti obcí vykonává Ministerstvo vnitra (§ 123 zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Obec by se svým majetkem měla hospodařit a využívat jej účelně k pokrytí svých úkolů a zájmů, je totiž povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku a chránit jej před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. Obec, která má více jak 5 000 obyvatel je povinná nechat zkontrolovat auditorem své hospodaření za uplynulý kalendářní rok. Naproti tomu obec s méně jak 5 000 obyvatel si nechává kontrolovat hospodaření své obce za uplynulý kalendářní rok krajským úřadem nebo auditorem (Čmejrek, a další, 2004, str. 37).

Obce v záležitostech samostatné působnosti mohou navzájem spolupracovat a to zejména na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu, smlouvy o vytvoření

dobrovolného svazku obcí a zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi. Svazek obcí je zaměřen na úkoly v oblastech školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany a další. Obce mohou též spolupracovat s obcemi ze zahraničí, uzavírat s nimi spolupráci nebo tvořit svazky obcí (Čmejrek, a další, 2004, str. 40).

Obce mohou ukládat pokuty a to do výše až 200 000 Kč podle závažnosti situace. Obec má na zahájení správního řízení jeden rok ode dne, kdy se orgán obce o porušení povinnosti dozvěděl, nejpozději však dva roky ode dne, kdy k porušení povinnosti došlo (Čmejrek, a další, 2004, str. 40).

1.6. Přenesená působnost obce

Přenesená působnost je vykonávána příslušnými orgány obce, jimiž byl výkon státní správy svěřen zvláštními zákony. V tomto rozsahu je vykonávána obcemi základního typu, obcemi s pověřeným obecním úřadem a obcemi s rozšířenou působností. Orgány obce se řídí při výkonu přenesené působnosti zákony a jinými právními předpisy při vydávání nařízení obce. U ostatních případů se řídí usneseními vlády a směrnicemi ústředních a správních úřadů, jakož i opatřeními příslušných orgánů veřejné správy. Metodickou a odbornou asistenci obcím při výkonu přenesené působnosti zajišťuje příslušný krajský úřad. Obce získávají příspěvek na pokrytí výdajů přenesené působnosti ze státního rozpočtu (Čmejrek, a další, 2004, str. 41). Každá i nejmenší obec zajišťuje organizaci voleb a evidenci obyvatel, mezi další přenesené působnosti patří vydávání občanských průkazů a cestovních dokladů zajišťujících obcemi s rozšířenou působností, vydávání stavebních povolení atd.

2. Volební proces a volby do zastupitelstev

2.1. Volební proces

V zastupitelské demokracii zastávají volby klíčovou roli pro transformaci preferencí a postojů občanů do podoby zvolených zastupitelských orgánů. Proto jsou volby nejdůležitější formou účasti politické participace občanů. Volby mají za cíl odhalit rozložení politických sil v daném politickém celku a podle výsledků příslušně rozdělit mandáty. Tím to způsobem jsou volby schopny interpretovat současné požadavky a priority obyvatel (Čmejrek, 2008, str. 48).

Volební proces je upravován zákonem č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí. Ustanovuje způsob zpracování a kontroly seznamů voličů, zřizování volebních orgánů, sestavování kandidátních listin organizování vlastního hlasování občanů, vyhlášení výsledků voleb a další.

2.1.1. Volební systémy

Pojem volební systém značí způsob transformace vůle občana do podoby voleného zastupitelstvého orgánu, tj. převod hlasů na mandáty. V užším slova smyslu se využívají dva volební principy, jeden většinový a druhý proporcionalní. Většinový volební systém se využívá v jednomandátových volebních obvodech. Proporcionalní volební systém se pro změnu využívá ve vícemandátových obvodech. U většinových systémech je tolik volebních obvodů, kolik je volených mandátů. Kandidát, který obdrží určenou většinu hlasů, získá v daném volebním obvodu mandát. Na druhou stranu u proporcionalních systémech nevybírají voliči jednotlivé kandidáty, ale celé kandidátní listiny (politické strany) (Čmejrek, a další, 2010, str. 52).

2.1.2. Volební klauzule

Volební klauzule je uměle vytvořený práh pro vstup do zastupitelstvého orgánu, resp. skrutinia, ve které, se rozdělují mandáty. Aby tedy strana mohla získat nějaký mandát musí získat určité množství hlasů. Volební klauzule se využívá především pro snížení různorodosti politického spektra v zastupitelstvého orgánu. Práh je stanovený na 5% hlasů s menšími derivacemi v případě voleb do poslanecké sněmovny, se zvyšuje u koalic, nebo do zastupitelstev obcí, se snižuje pro zachování konkurence schopnosti stran a přepočítává se v případě nezaplnění kandidátní listiny (Čmejrek, a další, 2010, str. 57).

2.1.3. Volební formule

Vyjadřuje matematickou operaci, ve které se převádějí hlasy voličů na mandáty. Česká republika využívá d'Hondtovu volební formuli ve volbách do zastupitelstva obcí. V praxi to znamená, že se celkový počet platných hlasů dělí, postupně čísly 1, 2, 3, a dále vždy s číslem o jedno vyšším tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů, kteří jsou na kandidátní listině. Takto vypočítané podíly seřadí český statistický úřad podle jejich velikosti až do počtu volených mandátů. Za každý podíl v této početní řadě získává kandidátní listina jeden mandát. Pokud nastane rovnost podílů, rozhoduje se podle

celkového počtu hlasů a pokud i tyto údaje jsou stejný rozhoduje los (Čmejrek, a další, 2010, str. 64).

2.2. Volby do zastupitelstev obcí

Volby do zastupitelstev obcí se v České republice upravovány zákonem č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí. Volby jsou konány na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva, tajným hlasováním dle zásad poměrného zastoupení. Funkční období zastupitelstev obcí je čtyřleté (Čmejrek, a další, 2010, str. 59).

Volby do zastupitelstev obcí vyhláší president republiky, nejpozději 90 dnů před jejich konáním. Volby se zpravidla konají ve dvou dnech (pátek a sobota) a v každé obci. V případě opakovaných hlasování, dodatečných, opakovaných nebo nových voleb se konání volby připisuje k jednomu dni (§ 3 zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí).

Právo volit (aktivní právo) do zastupitelstva obce má každý občan obce za předpokladu, že má státní občanství České republiky, dosáhl věku minimálně 18 let a je v obci hlášený k trvalému pobytu anebo občan obce, který postrádá státní občanství ČR, ale v obci je hlášený k trvalému pobytu, je starší 18 let a jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv. Právo být volen (pasivní právo) do zastupitelstva obce má každý volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva. Překážkou se rozumí výkon trestu odnětí svobody nebo zbavení způsobilosti k právním úkonům (Čmejrek, 2008, str. 51).

Obec tvoří jeden volební obvod. Zastupitelstvo obce může nejpozději 85 dnů předem dnem konání voleb vytvořit více volebních obvodů:

Tabulka č. 3: Stanovení počtu zastupitelů v obvodech dle počtu obyvatel obce

Počet obyvatel v obci	Počet členů zastupitelstva obce
Do 10 000	Nejméně 5 členů
Od 10 001 do 50 000	Nejméně 7 členů
Nad 50 000	Nejméně 9 členů

Zdroj: Zákon č. 491/2001Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

Voliči hlasují osobně, jakákoliv forma zastoupení je nepřipustná. Po příchodu do volební místnosti musí volič prokázat svoji totožnost a státní občanství České republiky (občanský průkaz, cestovní pas) nebo státní občanství státu, jehož občané se mohou zúčastnit voleb na území ČR. Po prokázání totožnosti voliči obdrží úřední obálku a hlasovací lístek, který upraví v prostoru k tomu určený. Volit se může nanejvýše tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva obce je voleno. Na hlasovacím lístku volič své preference znázorňuje ve formě křížku v rámečku před jménem kandidáta, ve kterémkoliv sloupci, v nichž jsou uvedeni kandidáti jednotlivých volebních stran. Volič může vyjádřit své preference pro nanejvýše jednu volební stranu, zakřížkováním rámečku v záhlaví sloupce vybrané strany. Zároveň si může vybrat další kandidáty z jiných stran, označením rámečku křížkem před jménem kandidáta. Podle rozdílu počtu volených členů zastupitelstva a označených jednotlivých kandidátů, se přiřazuje hlas jednotlivým kandidátům označené volební strany sestupně podle jejich pořadí na kandidátní listině. Po úpravě hlasovacího lístku vloží volič lístek do úřední obálky a vhodí ji do volební schránky, před zraký okrskové volební komise. Ze závažných důvodů může volič požádat obecní úřad nebo v den voleb, volební okrskovou komisi o hlasování mimo volební místnost, avšak jen na území obvodu volebního okrsku. Členové okrskové volební komise postupují u voliče mimo volební místnost tak, aby nebyla porušena tajnost hlasování (Čmejrek, 2008, str. 53).

Po skončení hlasování nastává fáze počítání hlasů okrskovou volební komisí. Nejprve se posuzuje platnost hlasovacích lístků. Hlasy se počítají následovně: a) jsou-li označeni pouze jednotliví kandidáti, jakékoliv kandidátní strany, získávají hlas zvolení kandidáti.; b) je-li označena pouze volební strana, získává hlas každý kandidát umístěný na kandidátní listině zvolené strany. Nanejvýše však tolik kandidátů, kolik je volených zastupitelů obce.; c) je-li označena volební strana a současně i označení jednotliví kandidáti ostatních volebních stran, první obdrží hlas jednotlivě zvolení kandidáti. Až pak získávají hlasy kandidáti zvolené strany dle rozdílu počtu zvolených kandidátů mimo stranu a celkového počtu voleného zastupitelstva obce. Pokud se někteří kandidáti vzdali nebo byli odvoláni z kandidatury, nepřihlíží se k jejich hlasům (§ 40 zákon. č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí).

Dle výsledků hlasování vypočítaných okrskovými volebními komisemi zjistí český statistický úřad kolik hlasů obdrželi jednotliví kandidáti a kolik hlasů získaly jednotlivé strany. Následně Český statistický úřad využije volební klauzuli upravenou pro jednotlivé

volební obvody. Pokud některá ze stran neobdržela minimálně 5% celkového počtu platných hlasů děleného počtem volených členů zastupitelstva a vynásobeného počtem jejich kandidátů, nejvýše však počtem členů voleného zastupitelstva, tak se k hlasům získané strany dále nepřihlíží. V případě, že do dalšího kola nepostupují alespoň dvě kandidátní listiny, snižuje Český statistický úřad hranici 5% vždy o 1% až do splnění uvedené podmínky. Tato hranice se dále může snižovat o jedno procento, pokud nedojde ke splnění druhé podmínky a ta vyžaduje obsazení alespoň nadpoloviční většiny mandátů, popřípadě celkový počet mandátů musí být v obci větší než 5. Pokud kandidovala jen jedna kandidátní listina, volební klauzule se již nevyužívá. Následně je dělen celkový počet platných hlasů, který získala postupující kandidátní listina, postupně čísly 1, 2, 3 a tak dále, vždy o jedno číslo vyšší tak, aby počet dělicích operací odpovídal počtu kandidátů na kandidátní listině – volební formule (§ 45 zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí).

Český statistický úřad seřadí podíly podle jejich velikosti až do počtu volených zastupitelů obce. Za každý podíl v této početní řadě získává strana jeden mandát, Pokud dojde k rovnosti podílů, rozhoduje celkový počet hlasů, které strana získala, v případě, že i tento údaj je stejný, rozhoduje se podle losu. V neposlední řadě se dělí celkový počet získaných hlasů u jednotlivých volebních stran počtem jejich kandidátů. Má-li některý z kandidátů nejméně o 10 % více hlasů, než je vypočítaný průměr, vyjádřený celým číslem bez zaokrouhlení, postupuje kandidát na první místo. Je-li takových kandidátů více, určuje se podle hlasů pro ně odevzdaných. V případě rovnosti, rozhoduje pořadí kandidátů na kandidátní listině. Kandidáti se stávají náhradníky, jestliže neobdrželi mandát (§ 45 zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstva obce).

Vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstva obce provádí registrační úřad, kde zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce zveřejní na své úřední desce bezprostředně po jeho odsouhlasení a podepsání (§ 47 zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstva obce).

2.3. Volební strany

Volební stranou podle zákona (§ 20 zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstva obce) mohou být registrované politické strany, politická hnutí, jejichž činnost nebyla pozastavena, anebo jejich koalice, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů, anebo sdružení politických stran, nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů.

Pro volby do stejného zastupitelstva obce může být politická strana a politické hnutí součástí jen jedné volební strany. Podávají-li strany kandidátní listinu samostatně, nemohou být pro volby do stejného zastupitelstva obce součástí jiné volební strany a kandidát může kandidovat jen na jedné kandidátní listině volební strany pro volby do stejného zastupitelstva obce. Pokud jsou vytvořeny volební obvody, může kandidovat jen v jednom volebním obvodu. Volební strany mohou podat jen jednu kandidátní listinu pro volby do stejného zastupitelstva obce, pokud se volí ve dvou či více volebních obvodech, mohou strany podat kandidátní listinu v každém volebním obvodě (Čmejrek, 2008, str. 52).

Je-li volební strana tvořena nezávislým kandidátem nebo sdružením nezávislých kandidátů, strana musí připojit ke kandidátní listině podepsanou petici voliči podporující jejich kandidaturu. U sdružení nezávislých kandidátů je potřeba získat 7 % podpisů obyvatel dané obce či obvodu. U nezávislých kandidátů se limit pohybuje mezi 5 – 0,5% podpisů obyvatel podle velikosti obce či obvodu. Nejpozději 85 dnů před dnem voleb zveřejňuje příslušný registrační úřad počet podpisů potřebných k umožnění kandidatury (Čmejrek, 2008, str. 52).

3. Lokální stranictví a fenomén nezávislosti

Při porovnání velikosti obce a volebních stran¹ v těchto obcích vystupujících při volbách do zastupitelstva obcí si můžeme povšimnout očividného rozdílu v kandidování politických stran v malých obcích a na druhé straně nezávislých kandidátů ve městech. Politické strany se začínají vyskytovat s přibývajícím počtem obyvatel. Naopak nezávislých kandidátů a jejich sdružení s přibývajícím počtem obyvatel ubývá.

Z analýzy komunálních voleb je patrné zastoupení téměř všech politických stran u obcí s počtem obyvatel 2000 a vyšší, popřípadě doplnění o politické subjekty místního či regionálního charakteru (Čmejrek, a další, 2004, str. 134).

Jev, který stojí za povšimnutí, nastává u politických stran u obcí do 2 000 obyvatel téměř stoprocentně. V obci kandiduje registrovaná politická strana, ve které by člověk čekal kandidáty s politickou příslušností, ale opak je pravdou. Mnohdy totiž v malých obcích sice kandidují registrované politické strany, ale jsou tvořeny kandidáty bez politické

¹ Dle § 20 odst. 1 zákona 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí je volební stranou: registrované politické strany, registrovaná politická hnutí, koalice registrovaných politických stran, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů.

příslušnosti. Tento jev se nazývá fenomén politické nezávislosti, nutno dodat nejen v malých obcích, ale pro malé obce naprosto typickým (Čmejrek, 2008 str. 64). Pro občany je časově méně náročné „jít“ do voleb pod registrovanou stranou než shánět podpisy pro umožnění kandidatury.

Pro představu, volby do zastupitelstev obcí 2010. Obec Hřebeč měla v roce 2010 přibližně 1700 obyvatel, volilo se 9 zastupitelů a z toho až na jednoho kandidáta, byli všichni zvolení zastupitelé bez politické příslušnosti. Město Slaný s 15 tisíci obyvateli a s 22 volenými zastupiteli, mělo 13 členů zastupitelstva bez politické příslušnosti. To znamená, téměř 60% členů zastupitelstva bylo bez politické příslušnosti. Do Statutárního města Kladna s přibližně 71 tisíci obyvateli v roce 2010 bylo voleno 33 členů zastupitelstva, z toho 7 zastupitelů nemělo politickou příslušnost. Jinými slovy 21% členů zastupitelstva tvořili nestraníci (<http://www.volby.cz/>).

Přesné stanovení mezí, které by vystihovaly body zlomu, kdy už se přestávají vyskytovat ve volbách do zastupitelstev obcí nezávislí kandidáti a jejich sdružení, není vůbec jednoduché. Ale i přes to se o to někteří politologové pokoušejí. Petr Jüptner vymezil ve své studii čtvery hranice pro rozdělení výskytů jednotlivých volebních stran dle počtu obyvatel obce. První hranici na nejmenší obce s hranicí do 1 700 obyvatel. Nalezneme zde převážně nezávislé kandidáty a jejich sdružení. Druhá hranice na obce menší střední velikosti s obyvatelstvem mezi 1 701 až 9 000. Pro tento typ hranice politické strany mají stejné zastoupení. S přibývajícím počtem obyvatel začínají převládat kandidáti bez politické příslušnosti, ale kandidující za konkrétní registrovanou stranu před nezávislymi kandidáty a jejich sdruženími. Třetí hranice na obce větší střední velikosti s 9 001 až 45 000 obyvateli. Zde téměř dominují politické strany zaplněné kandidáty s politickou příslušností. Občas spolu s nimi kandidují někteří nezávislí kandidáti. Poslední čtvrtá hranice je stanovena pro tzv. větší obce, kterými jsou převážně územně členěná statutární města. Politické strany zcela dominují na kandidátních listinách, nezávislí kandidáti a jejich sdružení se v těchto obcích vůbec nevyskytují (Jüptner, 2004).

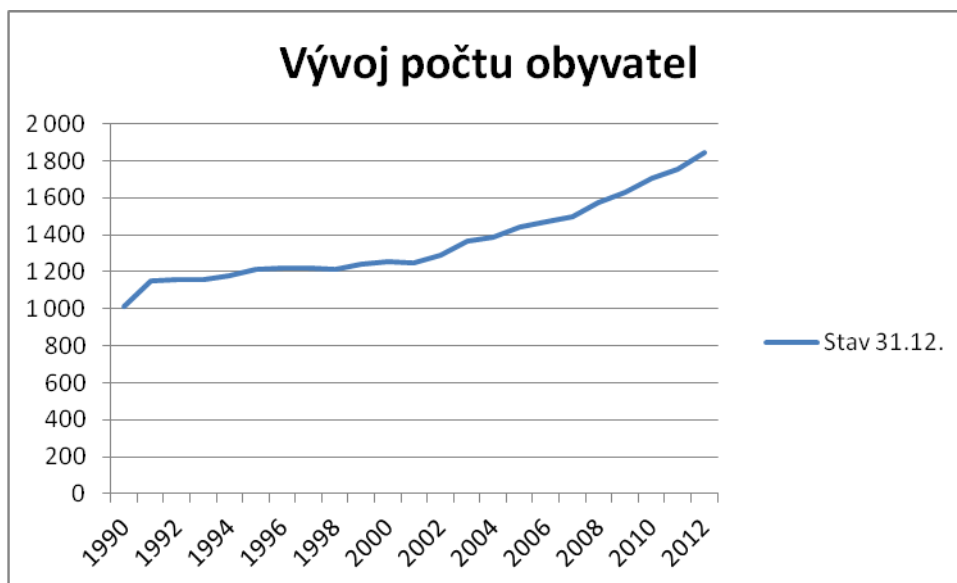
II. Demografická a socioekonomická charakteristika obce Hřebeč

Obec Hřebeč se nachází na severozápadě Středočeského kraje a spadá pod okres Kladno. Vzdálenost mezi obcí Hřebeč a Kladnem vzdušnou čarou je necelý jeden kilometr a od hlavního města Prahy přibližně 20 kilometrů. Obec se svojí rozlohou 422 ha tvoří jedno katastrální území a je dělena na dvě části – Hřebeč a Netřeby. Pro představu z celkové rozlohy obce připadá 297 ha na ornou půdu a jen 19 ha na zastavěné plochy.

Historie obce se vztahuje k 11. století a zřícenině tvrze Tasov, kterou místní nazývají Klobouk a kterou dostal vojvoda Tas od syna knížete Oldřicha. Roku 1280 byla tvrz vypleněna a zničena při drancování Oty Braniborského. O 5 let později byla poblíž tvrze Tasov založena osada Poláka Vojslava Rebeckiho. Později byla tato osada nazývána po jejím zakladateli Rebecki. V roce 1333 se začalo psát „ze Řebče“. Koncem května roku 1420 byla Hřebeč vypálena a zůstala řadu let pustá. Dobu přerodu jména Řebče na Hřebeč, díky špatně dochovaným záznamům, nelze určit přesně. Od roku 1890 do 1924 se Hřebeč nazývala Řebče. V roce 1843 se poprvé připomíná osada Netřeby, která je dnes součástí Hřebče. Historici uvádějí, že v roce 1875 zde byla postavena první okresní silnice, procházející Řebče, směr Unhošť, Netřeby, Lidice, Buštěhrad. V tomtéž roce se postavila i silnice Řebče – Lidice a roku 1914 silnice z Řebče do Hostouně. Silnice byla pro obyvatele velice nutná, protože obec měla pouze vozové cesty, a když napadl sníh, nedalo se z obce vůbec vyjet. (700 let obce Hřebeč, 1985).

Ke dni 31.12.2012 v obci žilo 1847 obyvatel. Na dalším grafu je vidět vývoj obyvatel od roku 1990 až do roku 2012. Z grafu je patrný progresivní vývoj počtu obyvatel v obci.

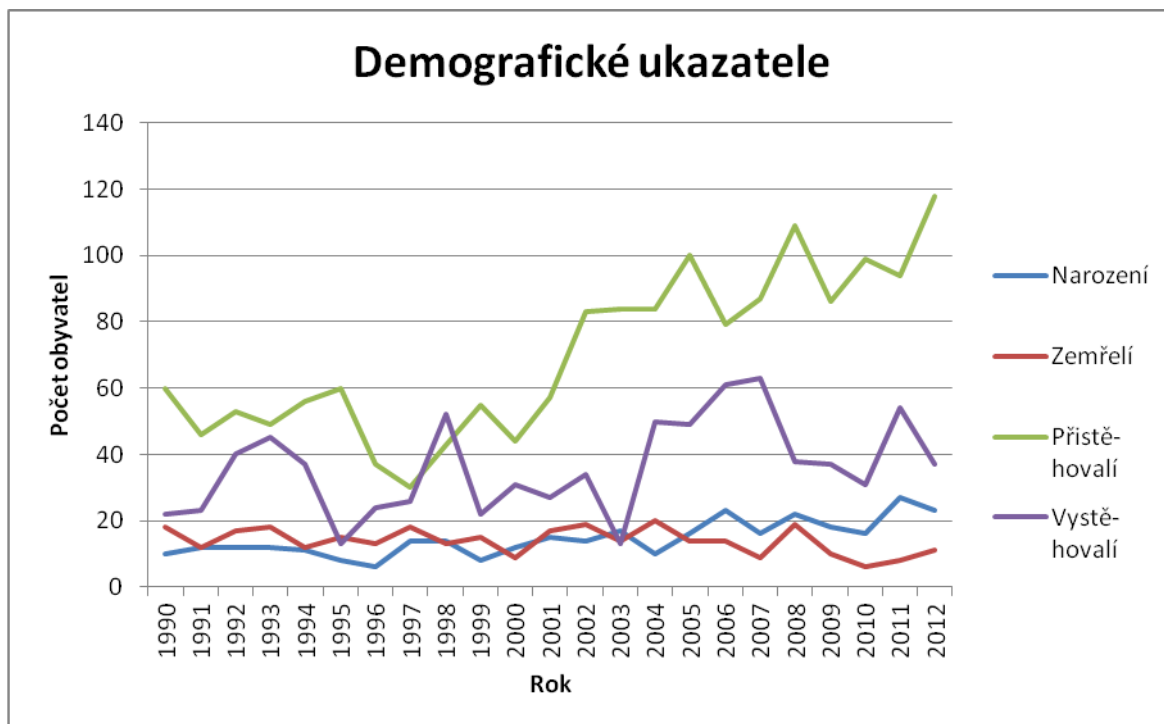
Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel

Zdroj: ČSÚ (vlastní zpracování)

Na dalším grafu je znázorněny demografické ukazatele pro obec Hřebeč opět za roky 1990 až 2012. Dle rozdílů křivek přistěhovaných a vystěhovaných obyvatel je patrné, že po roce 2000 vzrostl zájem o obec. Naproti tomu křivky znázorňující počet narozených a zemřelých obyvatel jsou téměř vyrovnané, do roku 2006 spíše záporné.

Graf č. 2: Demografické ukazatele

Zdroj: ČSÚ (vlastní zpracování)

Obec je vybavena vodovodem, plynovodem, kanalizací a čističkou odpadních vod, poštou, zdravotním střediskem pro děti a dospělé, mateřskou školou a devítiletou základní školou. Mimo jiné se v obci nachází kulturní dům s restaurací a sálem, prodejna potravin, kadeřnictví, knihovna, hasičská zbrojnice, komunitní centrum Vítej, které zde působí jako chráněné bydlení pro dospívající a dospělé osoby s autismem, tenisové kurty, fotbalové hřiště, dětské hřiště a tělocvična.

Nechybí zde zastoupení celé řady služeb jako je kosmetika, masáže, stříhání psů, opravy praček, klempířství, pokrývačství, tesaři, instalatérství, prodejna stavebnin, úklidová firma, autodoprava a opravna, účetnictví, daně a mnoho dalšího.

V obci funguje sbor dobrovolných hasičů už od roku 1904, fotbalový oddíl SK Hřebeč, TJ Sokol Hřebeč, Český rybářský svaz – Místní organizace Hřebeč, Klub šikovných rukou a komunitní centrum Vítej.

Míra nezaměstnanosti okresu Kladno, do kterého obec Hřebeč patří, ke dni 31.12.2011 představuje 8,9%. Průměrná mzda v 1. Čtvrtletí 2012 dosahovala 22 863,- Kč, to je o necelých pět set korun méně než je průměrná mzda v České republice téhož roku.

III. Analýza výsledků komunálních voleb a lokálního stranického systému

1. Hřebeč a politické strany

Zcela jistě by bylo dobré začít s menší historií ohledně voleb do zastupitelstev obcí a obce Hřebeč. Píše se rok 1919, přesněji 15. června. Konají se první volby do obecního zastupitelstva v nové republice², volí se 18 mandátů, z toho 15 mandátů získává strana sociálních demokratů. Na prvním zasedání zastupitelstva 13. července se starostou obce stává, hutník, Václav Kafka. Zastupitelstvo též zřizuje finanční, stavební, zdravotní a bytovou komisi. Zastupitelstvo čeká v následujících 4 letech vypořádání se s otázkou vybudování školy, odtržení obce od Unhošťského okresu, pod který spadal a možnost elektrifikace obcí. Za tímto účelem musela obec poslat deputaci místního zastupitelstva do Prahy. Z dnešního pohledu maličkosti, ale v tehdejší době obec ve všech bodech nevyhrála, ale i přesto neustala ve svém snažení. V roce 1923 se konají již druhé volby do zastupitelstev obcí, které vyhrála Komunistická strana Československa (dále jen KSČ) s 18 mandáty z celkových 27. Funkce starosty byla opět předána Václavu Kafkovi, který kandidoval za vítěznou stranu. Obec v tomto roce zřizuje první kanalizaci pro odvod povrchové vody a roku 1926 obec zřizuje svoji místní obecní knihovnu. Ve volbách roku 1927 zvítězila opět KSČ s 429 hlasy, druzí se umístili sociální demokraté se 101 hlasy, třetí domovinkářská strana se 70 hlasy, čtvrtí národní socialisté s 87 hlasy, pátí živnostníci s 45 hlasy a šestí republikáni se 78 hlasy. Zastupitelstvo ve svém volebním období zřídilo obecní školu. Následující volby do zastupitelstva se konaly až za pět let, kde opět vyhráli komunisté s absolutní většinou. Starosta byl opět zvolen Václav Kafka. Na základě zákazu činnosti KSČ z 29. prosince 1938 bylo zbaveno 14 komunistů funkce včetně starosty, úřad tak převzal Václav Chvoj. Ovšem pro nedostatečný počet členů zastupitelstva bylo obecní zastupitelstvo rozpuštěno. O dva dny později byl Václav Chvoj jmenován vládním komisařem. Po osvobození od okupace Německem byl v obci 20. května zvolen nový národní výbor s převahou KSČ, která měla v zastupitelstvu 18 z 24 členů, starostou se stal Josef Kettner. I přes převahu KSČ nebylo zastupitelstvo beze sporů.

² 28. října 1918 byla vyhlášena Československá republika za samostatný stát dle zákona 11/1918 Sb. o zřízení samostatného státu československého

Tyto spory skončily až v dalších volbách roku 1946, kde KSČ získala 17 mandátů, čeští národní socialisté 4 a sociální demokraté 3. Předsedou se stal Josef Pulec a zastupitelstvo vytvořilo neuvěřitelných 18 komisí. (700 let obce Hřebeč, 1985) To byly poslední volby s volebním spektrem o dvou a více stranách.

Do prvních voleb zastupitelstva obcí po sametové revoluci 23. a 24. listopadu 1990 kandidovaly hned 4 volební strany – Strana zelených, Občanské fórum, KSČ a Nezávislí kandidáti (dále jen NK). Občané Hřebeče volili 9 členů zastupitelstva. Po třech mandátech obdržely strany Občanské fórum, ve které kandidoval Miloslav Mleziva, a Strana zelených. Dva mandáty získala strana KSČ. A co je opravdu velice pozoruhodné, že jeden mandát získala strana - nezávislí kandidáti, kteří oproti ostatním měli na kandidátní listině jen dva kandidáty. A i přes značnou početní převahu, co se do obsazení „kandidátek“ a počtu stran týče, dokázala strana i přes volební formuli (Čmejrek, a další, 2010, str. 64) získat mandát. Na základě získaných hlasů v komunálních volbách byl posléze pan Burger, který získal nejvíce hlasů, na prvním zasedání zastupitelstva obce zvolen starostou. Volby do zastupitelstev obcí roku 1990 se řídily podle zákona č. 368/1990 Sb.

V roce 1994 se zúžilo volební spektrum na dvě volební strany. Česká strana sociálně demokratická (dále jen ČSSD) a sdružení nezávislých kandidátů (dále jen SNK). Stranu ČSSD vytvářel Ing. Jindřich Burger spolu s Ing. Pavlem Komárkem, CSc. a stranu SNK zakládal Miloslav Mleziva, Pavlína Dočekalová a Jaromír Mareš. Zajímavé na straně ČSSD, ostatně se u toho setkáme později i u strany ODS, že všichni kandidáti jsou bez politické příslušnosti, jak už to u malých obcí bývá (Čmejrek, 2008 str. 64). Pro kandidáty je snazší kandidovat pod již zaregistrovanou stranou než shánět podpisy od obyvatel obce, kteří by vyjádřili svůj zájem o další volební stranu, byť by je to nezavazovalo dát této straně svůj hlas.

Každá ze stran si pro zaplnění své kandidátní listiny hledala a zvolila takové občany, o kterých smýšleli, že by pro obec mohli být přínosem a kterým by nevadilo trávit svůj volný čas pro „dobro“ obce. Jenže občas nastane situace, že se kandidáti v obci prostě nenajdou, viz., „kandidátka“ ČSSD v roce 1998 a tak nezbylo straně ČSSD nic jiného než kandidovat jen se sedmi kandidáty. I přes to strana získala 6 mandátů v zastupitelstvu obce. Mezi další zajímavost patří kandidatura některých kandidátů. V roce 2002 „proti sobě“ stáli manželé Piskáčkovi. Jeden kandidoval pod hlavičkou Sdružení ODS a NK a ten druhý pod hlavičkou ČSSD. Důvod nebyl ani jak si v rozdílných představách o budoucnosti obce,

ani nešlo o zajištění si místa v zastupitelstvu, ale spíše jen o zajištění plného obsazení kandidátní listiny, aby se zamezila nevýhoda při vypočítávání mandátů – volební formule. Tím to se vyznačuje mnoho obcí o podobné velikosti, využívá se kohokoliv kdo, může kandidovat. Přesně jak popsal ve své práci Petr Jüptner (Jüptner, 2004, str. 86).

První změna v názvu volebních stran nastala v roce 2002, kde se ze SNK stalo Sdružení ODS a NK (občanská demokratická strana a nezávislí kandidáti), pozvolná přeměna ke straně ODS v roce 2006, důvod změny volební strany byl za účelem jakého si výraznějšího rozlišení kandidujících stran – levice vs. pravice. Změna v názvu nastala i u ČSSD a to ve volebním období 2006 až 2010, ze které se stala volební strana nezávislí kandidáti. Důvodem pro změnu byla žádost od Mileny Hájkové, která o tuto změnu žádala od té doby, co ji pan Burger nabídl místo na kandidátní listině. Když jsou všichni členové bez politické příslušnosti, neměli by kandidovat pod „vlajkami“ některé strany.

Strany oslovovaly, v období volební kampaně, obyvatele obce volebními propagačními letáky viz příloha č. 2 a č. 3. Ve kterých se snažili zaujmout voliče, aby hlasovali pro jejich stranu. Při pohledu na propagační letáčky obou stran, mimo způsobu oslovení občana, vypadají téměř totožně. Dá se tedy souhlasit s názory bývalých zastupitelů, kteří jsou v obci od narození, že se ani tak nejedná o politické strany, nýbrž o rozvoj obce. Zároveň nejde o rozdílnost bodů zájmu, ale spíše ve způsobu jejich provedení. V tomto bodě „zakladatelé“ stran vidí své „rozdíly“.

Podle počtu obyvatel obec spadá do kategorie obce menší střední velikosti (Jüptner, 2004, str. 87), vyznačující se rovnoměrným zastoupením politických stran a nezávislých kandidátů a jejich sdružení. Avšak kandidáti politických stran, v našem případě ČSSD a později i ODS, jsou bez politické příslušnosti, byť kandidují pod hlavičkou strany. Zde nastává fenomén politické nezávislosti (Čmejrek, 2008 str. 64), kdy uchazeči o post v zastupitelstvu obce raději kandidují za již registrovanou stranu než, aby si získávali podpisy pro umožnění kandidatury.

2. Analýza výsledků komunálních voleb 1994 – 2010

Schéma č. 1: Analýza výsledků komunálních voleb

Volby do zastupitelstva obce Hřebeč				
1994	1998	2002	2006	2010
vol. účast: 70,51%	vol. účast: 51,63%	vol. účast: 49,24%	vol. účast: 48,22%	vol. účast: 49,58%
zapsaní voliči: 858	zapsaní voliči: 951	zapsaní voliči: 1 046	zapsaní voliči: 1 178	zapsaní voliči: 1 305
ČSSD 5/9	ČSSD 6/7	ČSSD 6/9	NK 6/9	NK 6/9
SNK 4/9	SNK 3/9	Sdruž. ODS a NK 3/9	ODS 3/9	ODS 3/9
	5	5	4	4
	3	5	1	2

Zdroj: volby.cz (vlastní zpracování)

V roce 1994 kandidovaly volební strany ČSSD a SNK. Za 70% procentní účast obdržela strana ČSSD 5 mandátů a strana SNK 4 mandáty. Na prvním zasedání zastupitelstva obce se strany dohodly, že funkce starosty bude vykonávat Jaroslav Hanzák (za volební stranu ČSSD) a funkci místostarosty bude vykonávat Jaromír Mareš (za volební stranu SNK). Hlavním úkolem zastupitelstva obce bylo dokončení plynofikace a zahájení výstavby kanalizace, zabezpečit subjektivitu základní školy, mateřské školy a školní jídelny, dokončit územní plán obce. Dalším úkolem zůstalo udržování zeleně, opravování místních cest a chodníků.

Volby roku 1998 s sebou nepřinesly změny volebních stran, jakož spíše změnu v kandidátních listinách. Za ČSSD pokračovalo jen 5 kandidátů z minulého období, za ostatní se podařilo straně najít náhradu jen za dva, znovu již nekandidující občany. U SNK pokračovali tři kandidáti a tak kandidátka musela být doplněna do plného zaplnění šesti občany. Jak je z obrázku patrné ČSSD obdržela 6 mandátů i přesto, že neměla kandidátku zcela zaplněnou. Obdivuhodný výsledek byl i u strany SNK, kde se podařilo získat mandát kandidátů na předposledních místech. Z největší pravděpodobností na tom měla zásluha dobrého hodnocení kandidáta, jelikož působil jako člen Sdružení dobrovolných hasičů. Na zasedání zastupitelstva se členové dohodli na udělení funkce starosty panu Burgerovi a funkce místostarostky paní Hájkové. Mezi hlavní náplní zastupitelstva obce bylo dokončit plynofikaci obce a připravit podklady pro zahájení kanalizace a vybudování čističky odpadních vod v letech budoucích.

Ve volebním období 2002 – 2006 se začala strana SNK pomalu transformovat k politické straně ODS, zatím jako Sdružení ODS a NK. Do volebního klání z minulého období pokračovalo pět bývalých členů SNK a bylo potřeba opět najít náhradu za již nekandidující. Za ČSSD pokračovalo v kandidatuře též pět kandidátů, ale oproti minulému volebnímu období si již zaplnili kandidátní listinu. Funkce starosty a místostarosty díky nezměněným volebním výsledkům opět připadlo panu Burgerovi a paní Hájkové. Toto období se neslo v duchu výstavby kanalizace a rekonstrukce školy v obci.

K úplné změně názvů volebních stran došlo při volbách do zastupitelstva obce roku 2006, kde se již plně uskutečnila transformace SNK ve stranu ODS, byť kandidáti byli bez politické příslušnosti. Již už nekandidovala ČSSD, ale též se členové přeměnili ve stranu nezávislí kandidáti. Už v těchto volbách začíná být patrná velká fluktuace kandidátů na obou kandidátních listinách. U ODS zůstal jen jeden kandidát z minulých voleb a u strany NK začíná pomalu nastávat stejný problém, kdy postupně zvonu nekandidují kandidáti, kteří byli v zastupitelstvu od roku 1994.

Pro představu se lze podívat na následující dvě tabulky. Tabulka č. 4 - počet kandidátů a jejich struktura znázorňuje celkový počet kandidátů za období 1994 až 2010 ucházejících se o post zastupitele obce; počet kandidátů, kteří ve volbách do zastupitelstva obce v obci Hřebeč kandidovali poprvé a kontingenční tabulku vyjadřující počet kandidujících za jednotlivé volební období oproti minulým volebním obdobím.

Tabulka č 4: Počet kandidátů a jejich struktura

Volby roku	1994	1998	2002	2006	2010
Kandidáti celkem	18	16	18	18	18
Kandidovali poprvé	18	8	7	13	11
Celkem nových kandidátů za období 1994 - 2010					57
Kandidovali v dřívějších volbách	2006	-	-	-	7
	2002	-	-	5	4
	1998	-	-	10	4
	1994	-	8	8	4

Zdroj: volby.cz (vlastní zpracování)

Z tabulky je patrný pozvolný nárůst fluktuace na „kandidátkách“ volebních stran. Na základně komunikace s bývalými zastupiteli obce, se dá tento začínající velký výkyv stability kandidátů a posléze i zastupitelů obce vysvětlit tím, že se někteří zastupitelé nebo kandidáti z obce odstěhovali, jiní skončili kvůli neslučitelnosti svého zaměstnání a výkonu samosprávy a někteří bohužel i zesnuli.

Následující tabulka č. 5 uvádí pro změnu počet zastupitelů a jejich strukturu. Obdobně jako předchozí tabulka vyjadřuje stav, kdy se obměňuje zastupitelstvo obce novými kandidáty, ačkoliv ne v takové míře jako kandidáti na kandidátních listinách.

Tabulka č. 5: Počet zastupitelů a jejich struktura

Volby roku	1994	1998	2002	2006	2010
Zastupitelé celkem	9	9	9	9	9
Zvoleni poprvé	9	3	4	4	6
Celkem nových zastupitelů za období 1994 - 2010					26
Zvoleni v dřívějších volbách	2006	-	-	-	3
	2002	-	-	5	3
	1998	-	5	3	3
	1994	-	6	5	4

Zdroj: volby.cz (vlastní zpracování)

S přihlédnutím na podíl sumy nových kandidátů (57) a počet obyvatelstva (1708 obyv. k 31.12.2010) zjistíme, že o správu obce měla zájem jen 3% obyvatel obce. Naproti tomu s přibývajícím obyvatelstvem se volební účast stále pohybuje okolo 50%. Který se podobá současnému českému trendu, co se voleb do zastupitelstev obcí této velikosti týče.

Zpět k roku 2006. Funkci starosty začala vykonávat paní Hájková, místostarostou se stal pan Burger. Zastupitelstvo též zřídilo ze zákona povinně finanční výbor, který vedl pan Komárek (za NK) a kontrolní výbor pan Klas (ODS), dále zřídilo výbor pro životní prostředí (ODS), výstavbu (NK), hospodářský a majetkový výbor (NK), výbor pro rozvoj obce (ODS), výbor sociálně zdravotní a pro občanské záležitosti (NK), výbor pro veřejný pořádek (NK) a výbor pro školství, kulturu a tělovýchovu (NK). Hlavním cílem zastupitelstva bylo dokončení třetí etapy kanalizace, oprava silnic, prodloužení chodníků a prohloubení spolupráce s místní školou za účelem zkvalitnění života v obci. Mezi další cíle spadalo zajištění možnosti využít dotace na opravy vlastních nemovitostí, posílit správu nad odpady, pokračovat v podpoře volnočasových aktivit atd.

Před začátkem voleb musela strana NK reagovat na nespokojenost jednoho kandidáta z ODS - místního občana obce Hřebeč ohledně vedení obce v Magazínu pro volby do zastupitelstva od ODS viz příloha č. 1. Doposud to byla jediná veřejná slovní/písemná „přestřelka“ mezi kandidáty do zastupitelstva obce do roku 2010, kde zde kandidovaly strany ODS a NK. Strana ODS obdržela tři mandáty a zbylých šest NK. Starostkou se opět stala paní Hájková a místostarosta beze změny pan Burger. Finanční výbor získali NK, revizní a kontrolní výbor (ODS), pořádkový a dopravně-bezpečnostní

výbor (ODS), výbor pro životní prostředí (ODS), výbor výstavby (NK), sociální výbor (NK), výbor pro školství, kulturu a tělovýchovu (NK). Oproti jiným volebním obdobím nastala, rok po volbách, změna ve složení zastupitelstva. Po té, co se místostarosta pan Burger (NK) vzdal mandátu, tak tři měsíce na to odešel pan Mentberger (NK). Pět dní po odchodu předsedy výboru pro školství, kulturu a tělovýchovu odešel i předseda výboru životního prostředí pan Zubek (ODS) ze zastupitelstva. Osm měsíců po panu Zubkovi složila mandát i starostka paní Hájková (NK).

Nabízí se otázka, proč složili mandát zrovna poslední zastupitelé, kteří byli v zastupitelstvu od roku 1994.

3. Volební účast a občanská participace

Jako základní ukazatel participace občanů při politickém „klání“ je bezpochyby ukazatel volební účasti. V dnešní době se často používá i k charakteristice politického prostoru. Velikost volební účasti je přisuzována k důležitosti, kterou občané připisují k jednotlivým typům voleb. Pro volby do parlamentu, pro volby do zastupitelstev kraje, pro volby do zastupitelstev obcí atd. Občané České republiky za období 1994 až 2006 připisovali největší důležitost sestupně volbám do poslanecké sněmovny, volbám do zastupitelstev obcí, volbám do senátu, volbám do zastupitelstva krajů a evropského parlamentu. Dá se usuzovat, že důležitost voleb pro občany vypovídá o aspektech, se kterými se voliči ztotožňují. Poslanecká sněmovna představuje zákonodárnou moc státu a obce představují prostředí, ve kterých občané žijí (Čmejrek, 2008, str. 70).

Tabulka č. 6 vyjadřuje dalším způsobem občanskou participaci opět z pohledu aktivního a pasivního práva se zaměřením na věk a pohlaví kandidátů. Z tabulky je patrné, že se obec vyrovnává průměrům celorepublikového průměru, co se zastoupením ženského pohlaví a věku kandidátů týče. Podstatná změna nastala v roce 2010, půlka zastupitelstva byla obměněna kandidáty do 40 let. Podíl kandidátů a zastupitelů nám tu vypovídá o jakém si „indexu plurality“, který vyjadřuje rozsah aplikace pasivního práva. Na základě toho indexu, můžeme tvrdit, že stranický systém je pluralitní, tehdy když index překročí hodnotu 1, jinými slovy kandidovalo více kandidátů, než kolik bylo voleno zastupitelů.

Tabulka č. 6: Přehled údajů o aplikaci aktivního a volebního práva

Základní přehled údajů o aplikaci aktivní a pasivního volebního práva v obci Hřebeč					
	1994	1998	2002	2006	2010
Kandidátní listiny	2	2	2	2	2
Počet volených zastupitelů	9	9	9	9	9
- zvolené ženy	3	2	2	3	2
Průměrný věk zastupitelů	44,11	47,11	45,78	46,67	43,22
Zastupitelé do 40	22,22%	22,22%	33,33%	22,22%	55,56%
Počet kandidátů	18	16	18	18	18
- ženy	5	4	8	4	5
Průměrný věk kandidátů	43	45,63	45,83	41,83	44,11
Kandidáti do 40	22,23%	31,25%	22,23%	44,46%	38,89%
Oprávnění voliči	604	951	1046	1178	1305
Volební účast	70,51%	51,63%	49,24%	48,22%	49,58%
Kandidáti/oprávnění voliči	2,98%	1,68%	1,72%	1,53%	1,38%
Kandidáti/zastupitelé	2	1,78	2	2	2

Zdroj: volby.cz (vlastní zpracování)

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zjištění faktorů ovlivňujících způsob formování orgánů místní samosprávy v obci Hřebeč. Na základě výsledků volebních období 1994 až 2010 a informací získaných od bývalých členů zastupitelstva, analýzou propagačních volebních letáků stran za zmíněné období, prostudování Závislého hřebečského obšťařastníku, který obec začala opětovně vydávat roku 2005, byly zjiřřeny následující faktory.

Na tvorbu kandidátních listin má částečně vliv počet obyvatel, dle porovnání volební účasti a zvyšujícího se počtu obyvatel, zjistíme, že se volební účast stále „drží“ na 50% viz tabulka č. 6. Volební účast odpovídá současnému trendu (Čmejrek, a kol. 2009, str. 25). Za celou dobu byly ochotny kandidovat do zastupitelstva pouhé 3% obyvatel. Z daných údajů se tak dá usuzovat neochota obyvatel přispívat k rozvoji obce nebo naopak, že jsou s vedením obce natolik spokojeni, že nemají důvod ke změnám (např. kandidováním – vytvoření nové volební strany).

V návaznosti na vliv počtu obyvatel na tvorbu „kandidátek“ je bezpochybně velikost obce. Obec se totiž řadí do úrovně menší střední velikosti. V takových to obcích kandiduje, alespoň jedna politická strana a kandidáti jsou v absolutní většině bez politické příslušnosti (Jüptner, 2004). Jelikož se obec Hřebeč se svými cca 1900 obyvateli drží kousek nad spodní hranicí menších středních obcí, odpovídá kandidatura danému předpokladu a tj., kandidatura jedné politické strany a kandidáti jsou bez politické příslušnosti.

Dle volebních programů zastupitelstva se v obci řeřila z jedné poloviny údržba (úprava zeleně, chodníků, odvoz odpadků aj.) a z druhé poloviny rozvoj obce, od uspokojení základních potřeb, které větší obce, města berou jako samozřejmost, plynofikace, kanalizace, pozemní komunikace, školství, renovace nemovitostí, podpora starřích občanů, ale i mladých lidí s rodinami. Proto do zastupitelstva kandidovali občané, kteří měli zájem svým úsilím se podílet na vývoji a údržby obce.

Ačkoliv záměr kandidovat byl do jisté míry limitován třetím faktorem – míra známosti nebo obliby určitého kandidáta viz volby do zastupitelstva obce 1990 a 1998. Úspěch ve volbách se dá přisuzovat mírou dobrých vztahů s občany obce.

Čtvrtý faktor ovlivňující formování orgánů v obci zcela jistě patří komunikaci a dobré spolupráce mezi zastupiteli. I když tento faktor jde do jisté míry „ruku v ruce“

s třetím faktorem, obliba se totiž vytváří dobrou prací a dobrou komunikací jak mezi zastupiteli, jelikož jsou pak vidět v obci výsledky, tak i komunikací s občany, neboť samospráva byla vytvořena za účelem šťastného a spokojeného života v obci a kdo jiný si ji může vytvořit než jen sami občané. V obecné rovině lze konstatovat, že občané obce tvoří jakou si „velkou rodinu“ (Jüptner, 2004, str 91), která se snaží zajistit základní potřeby svých členů/obyvatelů a proto v obci není podstatné, kdo za jakou stranu kandiduje, ale spíše vůle, chuť spolupracovat a vycházet mezi sebou.

Přílohy

Příloha č. 1: Příloha programu NK k volbám 2010

Několik poznámek k Magazínu pro volby do zastupitelstva od ODS

Při každodenním příjezdu do naší obce si čím dál víc uvědomuji, že něco není v pořádku. To něco je čas, který se zde zastavil někdy na přelomu osmdesátých let. Je velmi pohodlné kritizovat, co v naší obci není v pořádku nyní, když z hlavních infrastrukturních akcí je v zásadě v obci vše hotovo (za posledních 15let bylo prioritní provést kanalizaci a plynofikaci za zhruba 70 mil Kč., nyní chybí připojit 14 rodinných domků na kanalizaci, plynofikace je v celé obci Hřebeč hotova).

Budoucnost a děti je propojení tak silné, že již dnes vidíme velký problém v rozvoji naší obce, která pro děti a jejich rodiče nedělá příliš.

V době, kdy okolní obce a města rušila mateřské školy a byla snižována kapacita základních škol, jsme naše školská zařízení rozšiřovali a modernizovali a nyní připravujeme další přístavbu školy a školky včetně zázemí.

Na rozvoj sportovního areálu máme již stavební povolení a záměr na vybudování dalšího víceúčelového hřiště a dopravního hřiště je také připraven.

Jen fotbalový oddíl má okolo 100 aktivních mládežnických sportovců a další sportovní a zájmové využití pro mládež nabízejí organizace dobrovolných hasičů, TJ Sokol, Český rybářský svaz Hřebeč a Základní škola Hřebeč.

I toto je zásadní rozdíl od nezávislých kandidátů, kde pouhé čekání na to, co nám pošle stát z daní, neopraví příjezdové a obecní komunikace, nevybuduje nové ulice a náměstí, neopraví chodníky a inženýrské sítě, neprovede revitalizaci přehrady s výstavbou sportovně relaxačního centra obce pro odpočinek i aktivní využití, ...

Daňové příjmy v obci za posledních 15 let se pohybovaly od 4 do 11 mil. ročně a přitom bylo potřeba zajistit celkový provoz obce a školských zařízení.

Z mimorozpočtových zdrojů byly za posledních 15 let financovány investiční akce za více jak 100 mil Kč. (kanalizace I.-III. etapa, přístavba a přestavba školských zařízení, opravy komunikací, chodníků a cest, dětské hřiště, hasičský automobil, Czech POINT, fotbalové hřiště, zateplení a výměna oken radnice, apod.). Každá tato akce musela mít finanční spoluúčast obce z vlastních zdrojů.

Program nezávislých je sestaven tak, aby splňoval přání většiny, ale jeho dodržování už není kontrolováno nikým na rozdíl od našeho programu pod hlavičkou a kontrolou MS ODS Hřebeč.

Myslím si, že je správné, aby zastupitelé plnili přání většiny obyvatel obce a plnění volebního programu bylo kontrolováno občany bez rozdílu jejich příslušnosti k různým politickým stranám a ne kontrolováno jen MS ODS, která má celkem 5 členů a vznikla 20. června 2010.

Víme všichni, že není vše v obci ideální, ale kdo z nás je?

Za kandidáty nezávislých na žádné straně, ale na Vás, občanech

Jindřich Burger

Komunální volby 1.11. – 2.11. 2002 ve Hřebči

Volební program kandidátů do obecního zastupitelstva bez stranické příslušnosti a nezávislých pod ODS

Vážení spoluobčané

jsou před námi opět komunální volby. Vy svým hlasem rozhodnete, kdo se v následujících čtyřech letech bude v obecním zastupitelstvu starat se o řádný chod obce. Nechceme vám předkládat žádný libivý program, ale takový, u kterého je reálný předpoklad jeho naplnění. Budeme se ze všech sil snažit o naplnění našeho volebního programu. Klademe důraz na poctivou práci, odbornost a nasazení.

Rozvoj obce

- a) spolupracovat s obcí Lidice na stavbě čističky odpadních vod a v celé obci postupně budovat kanalizační síť
- b) dle finančních možností postupně opravovat obecní komunikace a chodníky
- c) zkvalitnit bezpečnost v obci ve spolupráci s pořádkovou komisí obecního úřadu a policií ČR
- d) dle finančních možností obce materiálně podporovat místní hasičský sbor
- e) pravidelně udržovat a opravovat obecní majetek včetně péče o zeleň v obci

Pořádek v obci

- a) prohlubovat spolupráci s firmami, které provádějí odvoz odpadu z obce, včetně separovaného
- b) postihovat a likvidovat černé skládky v obci i okolí
- c) budeme prosazovat, aby se celé obecní zastupitelstvo zúčastňovalo pravidelných kontrolních dnů, ve kterých se na místě zjistí skutečný stav, na který upozorníte ve svých žádostech a stížnostech

Sociální oblast

- a) po dohodě s pečovatelskou službou zkvalitnit péči o starší a osamělé občany
- b) umožňovat starším a osamělým občanům stravování ve školní jídelně

- c) dle finančních možností obce poskytnout sociálně slabším občanům i bezúročné půjčky na opravy domů
- d) věnovat pozornost významným jubileím našich občanů

Podpora školství

- a) kromě základního zajištění podpořit finančně další vybavení školy, které prohloubí a zkvalitní výuku v základní i mateřské škole
- b) prvňáčkům, kteří budou navštěvovat první třídu ve Hřebči, přispět na nákup školních pomůcek

Podpora tělovýchovy a sportu

- a) podporovat místní sportovní organizace včetně důsledné a pravidelné péče o sportovní areály v obci

Pomoc stávajícím či budoucím podnikatelům

- a) finanční podpora začínajícím podnikatelům
- b) spolupráce s podnikateli formou pravidelných setkání s představiteli obce včetně pomoci ze strany obce

Kultura

- a) rozšíření a zkvalitnění kulturních akcí v naší obci ve spolupráci s místními organizacemi, mateřskou a základní školou

Vážení voliči, v minulých komunálních volbách nevolilo v obci 52% voličů. Nepodceňujte komunální volby.

Přijďte, rozhodněte, čerstvý vítr.

ing. arch. P. Šulc.
P.Piskáček
I.Eisová
M. Mleziva
J.Mareš
M.Borová
D.Kozáková
M.Rohlová
J.Pirič

Toto složení kandidátů bylo utvořeno na základě jejich svobodného rozhodnutí udělat ve prospěch své obce co nejvíce. Jsou připraveni nasadit své síly včetně volného času proto, aby se zvýšila spokojenost občanů s prací svých zastupitelů.

Volební program **NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ** obce Hřebeč pro volební období 2006 až 2010

Vážení spoluobčané,

dovolujeme si vám představit kandidátku a volební program nezávislých kandidátů pro volební období 2006 – 2010. Náš program vychází a navazuje na dosavadní práci obecního zastupitelstva. Stalo se již jistou tradicí, že k novému volebnímu programu přikládáme i ten z minulého volebního období (2002 – 2006). Děláme to především z toho důvodu, aby měl každý z vás možnost si zkontrolovat, co jsme někteří před čtyřmi lety slibovali, co se nám podařilo splnit a co ne. Nechceme zde vyjmenovávat, co se v uplynulém období udělalo. Toho jste si všimli sami (např. rekonstrukce školy). Také jste si jistě všimli i toho, co se nám udělat nepodařilo. Domníváme se však, že jsme většinu slibů splnili. Zejména nová kanalizace (pokryto asi 90 % území) je jistě akce, která splnila nejenom mnohaleté přání většiny občanů, ale je velmi dobrým základem pro další rozvoj Hřebeče. Naslibovat je možné vše. My však slibujeme s rozmyslem a představujeme kandidáty, kteří jsou schopni tyto sliby splnit.

Pro minulé volební období bylo hlavním cílem vybudování kanalizace. Upozorňovali jsme vás, že si to mimo nepříjemností způsobených samotnou výstavbou vyžádá také mnoho finančních prostředků, které budou chybět na další důležité akce. V následujícím volebním období bude dostavba kanalizace stále finančně náročná, ale naším dalším hlavním cílem již bude začít se zlepšováním prostředí v obci. Pro toto volební období neplánujeme žádné změny územního plánu směřující k dalšímu rozšiřování obce, ale chceme se zaměřit na to, aby se nám zde dobře žilo.

V následující části vám představujeme náš plán.

- **Zlepšení prostředí v obci**
 - Dokončení třetí etapy kanalizace, zpevnění silnic, budování chodníků a nové zeleně.
 - Rekonstrukcí stávajícího nevyhovujícího vodovodního řadu zajistíme obyvatelům Peklova dostatečný odběr kvalitní vody.
 - Zvýšení příspěvků občanům na úpravy vlastních nemovitostí s cílem zlepšit vzhled obce.
 - Budeme dbát na pořádek a bezpečnost (např. využití kamerových systémů, zlepšení spolupráce s policií apod.).

- **Výchova, vzdělávání, sport, kultura a využití volného času**
 - Dokončíme vybudování plně organizované základní školy (9 tříd včetně zázemí) a rozšíření mateřské školy.
 - V prostorách hřiště postavíme areál pro mládež (skatepark, in line dráhu apod.), dovybavíme dětské hřiště a v případě zájmu zřídíme nové dětské hřiště.

- Budeme podporovat zájmové spolky a sdružení (hasiči, Sokol, fotbalisté, rybáři apod.)
 - Poskytnutím vhodných pozemků obce podpoříme případné vybudování multifunkční sportovní haly.
 - Vybudujeme na katastru obce cyklostezku navazující na trasy Kladno - Běloky a Kladno - Lidice.
 - Podpoříme projekt na archeologické práce na „Klobouku“ s cílem připomenout místo po zřícenině tvrze Tasov.
 - Podpoříme kulturní a společenský život v obci pořádáním výstav obrazů, fotografií, keramiky i dalších aktivit začínajících i známých umělců.
- **Ochrana životního prostředí a doprava**
 - Budeme usilovat o zklidnění dopravy v obci včetně úpravy parkování nákladních vozů.
 - Zlepšíme dopravní obslužnost.
 - Údržba veřejných pozemků a prostranství, výsadba zeleně apod.
- **Sociální oblast**
 - Podpoříme výstavbu tzv. podporovaných bytů, které budou moci využít nejenom naši senioři, ale i mladé rodiny.
 - Budeme dále podporovat výdej jídel pro seniory v základní škole a činnost klubu seniorů v domě služeb.
- **Služby veřejnosti**
 - Budou zachovány čtyři úřední dny na Obecním úřadu.
 - Bude vytvořen informační systém v obci (přístup k internetu, informační cedule apod.), rozšíříme možnosti využití internetu ve styku s obecním úřadem.
 - Zachováme vydávání „Závislého hřebečského obšřastníku“.
 - Dokončíme rekonstrukci kulturního domu.

Jak jsme se již zmínili, dobudování kanalizace bude opět finančně náročné. Z tohoto důvodu budeme pro splnění výše zmíněných cílů využívat všech forem podpory v rámci národních a evropských programů (zejména strukturálních fondů). Domníváme se, že jsme dokázali, že připravit projekty umíme. V minulém období jsme získali téměř 70 miliónů Kč mimo rozpočet obce. Peníze však nejsou vše. K dobrému životu v obci patří i dobré vztahy mezi občany, mezi občany a obecním úřadem. Naším cílem je zlepšení stavu i v této oblasti. Zde vás však budeme žádat o vaši pomoc, radu i upozornění na nedostatky.

Nezávislí kandidáti: Milena Hájková, Ing. Jindřich Burger, Petra Piskáčková, Ing. Pavel Komárek, CSc., Zdeněk Milata, Miroslav Elger ml., MUDr. Štěpán Mentberger, Jaroslav Hanzlík, Mgr. David Kozák

volební program pro léta 2002 - 2006

Vážení spoluobčané,

po čtyřech letech jsou před námi znovu volby do obecního zastupitelstva. Opět se volí ti, kteří budou další čtyři roky významnou měrou ovlivňovat život a rozvoj naší obce. Představujeme vám kandidátku, na které jsou nejenom ti, kterým jste již v minulosti vyslovili důvěru, ale jsou zde i nová jména. Jsme si jisti, že utvoříme dobrý tým, který se bude schopen vyrovnat s budoucími úkoly. Před minulými volbami jsme mnoho věcí neslibovali. Slibuje se velmi snadno, hůře se potom sliby plní. Za hlavní jsme považovali dokončit úspěšně plynofikaci obce, nezatížit obec žádnými dluhy a připravit podmínky pro zahájení kanalizace. Dali jste nám důvěru a my se domníváme, že jsme ji nezklamali. Plynofikace byla úspěšně dokončena a celkové hospodaření obce bylo základní podmínkou toho, že jsme byli úspěšní i v jednání se Státním fondem životního prostředí. Pro získání dotace a výhodné půjčky na kanalizaci jsme museli prokázat, že umíme hospodařit, že máme dostatek finančních prostředků a že jsme schopni tuto investici za více než 70 miliónů korun úspěšně dokončit. Na tomto místě je však slušné podotknout, že bychom tento úkol těžko plnili bez finanční pomoci většiny občanů naší obce. Poděkování patří Vám, kteří jste nám přes všechna různá varování uvěřili a na výstavbu kanalizace jste přispěli. Pomohli nejenom finančně, ale pomohli nám také přesvědčit státní orgány, že tento projekt je projektem, který podporuje většina občanů. Jak jste si sami všimli byla výstavba letos na podzim zahájena. Začala tedy náročná akce, na kterou mnoho let čekáme a která je pro další zlepšení životního prostředí v obci a její další rozvoj mimořádně důležitá.

Zmínili jsme se o našich hlavních cílech. Slíbili jsme však toho víc. Opět vám proto posíláme ke kontrole náš minulý volební program. Sami si zkontrolujte, jak jsme své sliby plnili. Nesplnili jsme vše. Např. úspěšná jednání o výstavbě kanalizace nás přiměla změnit některé naše plány, a to i z finančních důvodů. Nepodařilo se a nám získat dotaci na výstavbu penzionu pro důchodce. Podařilo se nám zatím získat vhodný pozemek a nechali jsme vypracovat základní studii.

Slovo kanalizace bude stále více spojeno s nejbližšími léty života a rozvoje naší obce. Její úspěšné vybudování je také naší hlavní prioritou pro nastávající volební období. Jedná se o velmi náročnou akci, která bude klást nejenom vysoké nároky na její řízení a vyžadovat velké množství finančních prostředků, ale bude vyžadovat i vaši obrovskou trpělivost. Budou překopány ulice, zhorší se doprava, na ulicích bude více bláta, než v jiných letech, a jistě se objeví celá řada dalších nepříjemností. Naším hlavním cílem proto není jen úspěšné zvládnutí celé této investice, ale budeme stejně jako u budování plynu jednat se stavební firmou tak, abyste všechny nepříjemnosti pocítili co nejméně.

Většina finančních prostředků obce bude samozřejmě použita na tuto výstavbu. Život obce se však nemůže zastavit. Stejně, jako je snadné slibovat, bylo by také nyní snadné říci, že nic mimo kanalizace není možno udělat. V případě, že dostaneme vaši důvěru, chceme prosazovat a zajistit následující úkoly.

- Do konce roku 2002 zabezpečit subjektivitu základní školy, mateřské školy a školní jídelny.
Poznámka: Tento úkol vyplývá ze zákona a jeho nesplnění by mohlo vést k vyřazení naší školy ze sítě základních škol.
- Dokončit studii na rekonstrukci a přístavbu školních zařízení.

- Dokončit územní plán obce, pozemkovou úpravu a poskytnout vhodné pozemky k zalesnění. Dořešit majetkové vstahy k přehradní nádrži.
- Zajistit odbornou analýzu katastrálního území obce Hřebeč z hlediska povrchových vod.
Tento bod blíže vysvětlíme. V posledních letech začala v naší obci poměrně velká výstavba a ta bude pokračovat. Podle našeho názoru tak dochází k zásadní změně podmínek pro odtok povrchové vody. Studie by nám tedy měla říci, jaká nebezpečí obci hrozí v případě záplavových dešťů a jak se tomuto nebezpečí co nejlépe bránit. Např. postupná rekonstrukce silnic, chodníků a všechna další výstavba by měla z této studie vycházet.
- Pokračovat s postupnou úpravou silnic a chodníků. Zde budeme využívat existujících programů podpory (např. SAPARD) a programů, které bude možno využít po našem vstupu do Evropské unie v roce 2004 (zejména v rámci Strukturálních fondů apod.) v rámci plánu rozvoje Středočeského kraje.
Poznámka: Tento náš závazek není v rozporu s tím, že většina finančních prostředků bude muset být věnována na kanalizaci. Každý rozumný hospodář si nechává určitou rezervu, kterou může později využít jiným způsobem. Domníváme se, že máme dostatek zkušeností, abychom tyto prostředky byli schopni využít k získání dalších účelových dotací z výše zmíněných rozvojových programů.
- Převedení agendy obecního úřadu do elektronické podoby a zpřístupnit touto formou všechny důležité informace občanům. V tomto smyslu budeme podporovat rozšíření a zpřístupnění internetu v obci.
- Kvalitně spolupracovat se základní školou, mateřskou školou a školní jídelnou.
- Vybudovat v "Domě služeb" klub seniorů a podporovat jeho aktivity.
- Udržovat zeleň a všechna veřejná prostranství.
- Budeme dále podporovat činnost hasičského sboru a všech společenských organizací, včetně místní tělovýchovné jednoty a fotbalového klubu. Rozšíříme možnosti sportovního a kulturního vyžití v obci.

Na závěr nám dovoluje ještě jednu poznámku. Zmínili jsme se o tom, že se v posledních letech u nás postavila řada nových domů a další nové domy se postaví i v blízké budoucnosti. To má samozřejmě velký vliv na samotný život v obci. My jsme rádi, že zde řada lidí hledá nový domov, že si Hřebeč vybrali jako místo ke svému dalšímu životu. Noví obyvatelé přicházejí s novými zkušenostmi, novými názory a představami. Chceme dosáhnout toho, aby se zde cítili skutečně doma a ti, kteří zde žijí od svého narození, je nepovažovali za cizince. Budeme se snažit, aby se všem občanům ve Hřebčích žilo dobře a abychom všichni byli na svoji obec hrdí.

Milena Hájková, Jindřich Burger, Pavel Komárek, Dagmar Fridrichová, Petra Piskáčková, Zdeněk Trojan, Iveta Panenková, Jan Fišer, Imrich Baláž

**Kandidátka České strany sociálně demokratické -
všichni kandidáti jsou bez politické příslušnosti**

Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje:

BALÍK, Stanislav. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009, ISBN 978-80-247-2908-4.

ČMEJREK, Jaroslav. Obce a regiony jako politický prostor Praha : Alfa, 2008, ISBN 978-80-87197-00-4

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav and ČOPÍK, Jan. Demokracie v lokální politickém prostoru. Praha : Grada, 2010. ISBN 987-80-247-3061-5.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav and LUHANOVÁ, Markéta. Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia. Praha : ČZU v Praze, PEF ve vydavatelství CREDIT Praha, 2004. ISBN 80-213-1157-6.

SLEPIČKA, Zdeněk. Minimum veřejné správy. Příručka pro účastníky kurzu v rámci projektu Moderní úřad – vzdělávání pro Statutární město Kladno reg.č. CZ.1.04/4.1.01/69.00012

KOMÁREK, Paverl. 700 let obce Hřebeč. Vydal místní národní výbor ve Hřebči v roce 1985.

JÜPTNER, Petr. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č.2, 2004

ČMEJREK, Jaroslav a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg, 2009, ISBN 978-80-87168-10-3

Legislativa:

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí

Internetové zdroje:

Český statistický úřad. <http://www.czso.cz/>

Český statistický úřad – sčítání lidu, domů a bytů 2011.

<http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/home>

Oficiální stránky obce Hřebeč. <http://www.hrebec.cz/>

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel	31
Graf č. 2: Demografické ukazatele	31

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Orientační tabulka obcí dle počtu obyvatel	11
Tabulka č. 2: Stanovení počtu zastupitelů dle počtu obyvatel obce	12
Tabulka č. 3: Stanovení počtu zastupitelů v obvodech dle počtu obyvatel obce	24
Tabulka č. 4: Počet kandidátů a jejich struktura	37
Tabulka č. 5: Počet zastupitelů a jejich struktura	38

Seznam schémat

Schéma č. 1: Analýza výsledků komunálních voleb	36
Schéma č. 2: Přehled údajů o aplikaci aktivního a volebního práva	40